

Bilaga 4 – Miljömål, strategier, och lagstiftning globalt, inom EU samt på nationell nivå

Bilagan omfattar de globala, nationella, regionala och kommunala miljömål som identifierats och som varit vägledande vid framtagande av nya lokala mål till avfallsplanen.

Globala mål

Agenda 2030

FN:s medlemsländer antog i september 2015 Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer de globala målen för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Det är främst mål 12 med delmål som framförallt har koppling till avfallshantering. Men även inom mål 3, 6, 9, 11, 13 och 14 finns några relevanta delmål.

Mål 12 - Hållbara konsumtion och produktion

Mål 3 – Hälsa och välbefinnande

Mål 6 – Rent vatten och sanitet

Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna.

Mål 14 - Hav och marina resurser

Nationella mål

Miljökvalitetsmål¹

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och 29 etappmål, varav ett tjugotal fortfarande är aktuella. Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och innebär att vi till nästa generation ska kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Riksdagen har beslutat om 16 miljökvalitetsmål som anger det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Regeringen har tagit ställning till att Miljömålen är en utgångspunkt i det nationella genomförandet av de globala målen i Agenda 2030 och att miljömålen ger drivkraft och försprång i arbetet med att genomföra miljödimensionen av Agenda 2030.

1.Frisk luft

2.Grundvatten av god kvalitet

3.Levande sjöar och vattendrag

4.Myllrande våtmarker

5.Hav i balans samt levande kust och skärgård

6.Ingen övergödning

¹ Gäller i dagsläget till 2020

7. Bara naturlig försurning
8. Levande skogar
9. Ett rikt odlingslandskap
10. Storslagen fjällmiljö
11. God bebyggd miljö
12. Giftfri miljö
13. Säker strålmiljö
14. Skyddande ozonskikt
15. Begränsad klimatpåverkan
16. Ett rikt växt och djurliv

Etappmålen som rör avfall lyder:

Ökad resurshushållning i byggsektorn

Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år 2020.

Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan

Insatser ska vidtas så att senast år 2020 sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara

Nationell avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023

Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program fastställdes av Naturvårdsverket i november 2018. Det långsiktiga målet är en cirkulär ekonomi där avfall i princip inte uppstår och resurser behålls i samhällets kretslopp och på ett hållbart. Planen och programmets syfte är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall,
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
- minska de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till och
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i samhället samt
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med det avfalls om uppstår

De särskilda avfallsströmmar som pekas ut eftersom de antingen genererar stora mängder avfall eller har stor miljö- och hälsopåverkan räknat ifrån det att varan produceras till att den blir avfall och behandlas är: bygg och rivning, mat, elektronik, hållbara textilier, plast och nedskräpning.

EU:s avfallshierarki

Avfallshierarkin är från början ett EU-direktiv som sedan antagits i den svenska miljöbalken.

- Förebygga
- Återanvändning
- Materialåtervinning
- Annan återvinning t.ex. energi
- Deponering

EUs Reviderade avfallsdirektiv

Den 22 maj 2018 godkände EUs ministerråd det reviderade avfallsdirektiv som innebär nya målsättningar för återanvändning och återvinning, se nedan. De reviderade direktiven ska vara implementerade i nationell lagstiftning senast 5 juli 2020.

1. Kommunalt avfall²: Förberedelse för återanvändning inklusive materialåtervinning med 55 procent från år 2025, 60 procent år 2030 och 65 procent 2035.
2. Förpackningsavfall: Övergripande mål om 65 procent återvinning till år 2025 och 70 procent till år 2030.
3. Deponering av kommunalt avfall: Deponering av maximalt 10 procent kommunalt avfall år 2035.
4. Bygg- och rivningsavfall: förberedandet för återanvändning, materialåtervinning, och annan återvinning av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall, med undantag för sådant naturligt förekommande material som definieras i kategori 17 05 04 i avfallsförteckningen, ska öka till minst 70 viktprocent, varvid också ska medräknas sådana fall där avfall används som fyllmaterial för att ersätta annat material. Samma mål återfinns som etappmål i det svenska miljömålssystemet.

Regionala mål

Västernorrlands miljömålsstruktur och miljömål beslutades i juni 2015. Miljömålen i Västernorrland är samma som de nu gällande nationella miljö kvalitetsmålen med tillhörande preciseringar. Nationella (befintliga och kommande) etappmål som beslutas av regeringen, antas automatiskt som regionala etappmål för Västernorrlands län.

Lokala mål

² Kommunalt avfall definieras enligt följande:

- Blandat avfall och separat insamlat avfall från hushåll inklusive papper och wellpapp, glas, metall, plast, bioavfall, trä, textilier, förpackningar, elavfall, batterier och ackumulatorer och grovavfall inklusive madrasser och möbler.
- Blandat avfall och separat insamlat avfall från andra källor som är jämförligt till sin karaktär och sammansättning med avfall från hushåll.

Miljöstrategiskt program 2030³

Sundsvalls miljöstrategiska program utgör ett koncentrat och ett övergripande paraply för det strategiska arbetet med miljö och klimat i Sundsvalls kommun, där avfallsplanen ingår. Avfallsplanen sorteras in som ett underliggande styrdokument, och några av de målsättningarna i avfallsplanen som är mest övergripande lyfts in i det miljöstrategiska programmet.

Miljöstrategin har delats in i tre målområden, med underliggande målsättningar. Samtliga målområden har en övergripande ambition. Som ska fungera som ledstjärnor för kommunkoncernens verksamheter. Nedan listas målområden med tillhörande ambition, för specifika målsättningar se miljöstrategi 2030.

Gifrfria och resurssnåla kretslopp

Sundsvall ska bidra till en giftfri vardag som inte hotar människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Sundsvall ska arbeta för minskade avfallsmängder och resurssnåla kretslopp.

Värna biologisk mångfald och stärka ekosystemtjänster I Sundsvall strävar vi efter ren mark, luft och vatten och en rik natur, vi värnar om våra ekosystemtjänster.

Minskad klimatpåverkan

Sundsvall ska bidra till att nationella målsättningar rörande minskad klimatpåverkan uppnås och att klimatpåverkan i andra länder orsakad av konsumtion som sker här minskar.

Hållbar tillväxtstrategi 2021

Hållbar tillväxtstrategi 2021 är en målbild för Sundsvall som fullmäktige antog 13 februari 2012. Det är en övergripande strategi som ska fungera som ett paraply för övriga mål och strategier. Det pågår ett fördjupat arbete med målen, bland annat att ta fram mätetal. Samtliga politiska partier, många tjänstemän och externa organisationer finns med i det fortlöpande arbetet.

Målen i den hållbara tillväxtstrategin är:

1. Sundsvall har med fler än 100 000 invånare.
2. Fler jobb i nya och växande företag och organisationer bidrar till en hållbar utveckling.
3. Vi är föregångare i att utveckla logistiklösningar med gröna resor och transporter i alla väderstreck.
4. I Sundsvall finns en mångfald av människor och idéer

³ Beslutas under 2019

5. Hela utbildningssystemet är attraktivt och av högsta kvalitet
6. Sundsvall erbjuder trygghet och livsmiljö i toppklass där alla ges möjlighet att växa i ett klimatsmart och klimatsäkert samhälle.

Sveriges ekokommuner

Sundsvall är medlem i Sveriges Ekokommuner som är en frivillig samarbetsorganisation för kommuner, landsting och regioner i form av en ideell förening för hantering av gemensamma strategiska frågor av betydelse för en långsiktig hållbar utveckling.

Sveriges Ekokommuner ska främja utvecklingen för ett hållbart samhälle utifrån en ekologisk grundsyn med en tydlig koppling till det ekonomiska och sociala perspektivet. Fyra hållbarhetsprinciperna utgör ramen för det hållbara samhället och föreningens verksamhet.

Hållbarhetsprinciperna lyder:

I ett hållbart samhälle utsätts inte naturen för systematiskt ökande...

1... koncentrationer av ämnen från berggrunden

(Till exempel fossilt kol, olja och metaller.)

2... koncentrationer av ämnen från samhällets produktion

(Till exempel kväveoxider, bromerade flamskyddsmedel, freoner och hormonliknande kemikalier.)

3... degradering på fysiskt sätt

(Till exempel överuttag av skog, utfiskning och utarmning av ekosystem.)

Och det finns inga strukturella hinder för människors...

4... hälsa, inflytande, kompetens, opartiskhet och mening.

Projektdirektiv

I projektdirektivet för framtagande av renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter 2020-2030 anges följande effektmål:

Kommunkoncernens samlade arbete inom avfallsområdet kan genomföras strategiskt och systematiskt, med förhöjda ambitionsnivåer och enligt nu gällande lagstiftning.